



Naisia, miehiä, henkilöitä

Hyvät naiset ja herrat! Arvoisat henkilöt! Pohditaanpa tällä kertaa miesten ja naisten (epä)tasa-arvoa sanatehtävissä. Laatiessani ja ratkoessani olen huomannut (vaikka minulla ei olekaan väitteeni tueksi minkäänlaisia tilastollista todistusaineistoa), että naiset ovat aliedustettuja ristikoissa. Tämä väite ei sitten muuten ole mikään vitsi eikä kannanotto, pelkkä toteamus vain.

Havaitsin asian, kun ryhdyin laatimaan teemakryptoja, joissa teemasanoina on henkilöitä, joilla on sama etunimi. Olen laatinut tällaisia tehtäviä jo yli pari tusinaa ja havainnut, että on paljon helpompaa löytää ristikoihin sopivia miespuolisia henkilöitä kuin naispuolisia henkilöitä.

Tarkoitan tällä sitä, että kun teemakrypton ideana on saada tehtävään mahtumaan mahdollisimman monta teemasanaa, niin kun rupeesin keräämään Wikipediasta mahdollisia nimikandidaatteja, löysin paljon enemmän ristikoihin kelpaavia miehiä kuin naisia.

Rakkaat feministit, älkääpäs nyt hikeentykö ja sanoko, että miten niin muka naiset eivät kelpaisi ristikoihin! Kyse on siitä, että sellaisia ihmisiä, jotka ovat riittävän tunnettuja, jotta heidän nimeään voi käyttää sanatehtävissä, on yleensäkin melko vähän. Tällaisten henkilöiden joukossa on paljon enemmän miehiä kuin naisia.

Ennätykseni etunimikryptoisissa on 30 ANTTIa yhdellä sivulla, seuraavana 25 PEKKAa. Naisen nimien kärkisijalta löytyy LAURA, 17 kappaletta. Sellaisiakin nimiä kuin MARIA (14) ja

ANNA (11) on toki nimiluetteloissa runsaasti, mutta suurin osa heistä ei ole suuren yleisön laajalti tuntemia. Joku voi olla vaikkapa arvostettu tutkija tai kuvataiteilija, mutta jos kyseinen ihminen ei esiinny yleisesti julkisuudessa, laatija saa nuhteita, jos käyttää tämän nimeä tehtävissään.

Tämä heijastaa yleistä epäsuhtaa siinä, miten erilaiset työt ja tehtävät ovat perinteisesti jakautuneet sukupuolten kesken. Ei ole kovin paljon kaikkien tuntemia naistutkijoita, naismääkikotkia tai nyrkkeilijättäriä. Ja vaikka esimerkiksi Suomen naisten jääkiekkomaa-joukkue on jo vuosikausia menestynyt erinomaisesti arvokisoissa, niin kuinka moni osaa luetella satoja naiskiekkoilijoita nimeltä, tai edes kymmeniä. Mieskiekkoilijoita jokainen tosinai tuntee tuhansia, suomalaisia ja ulkomaalaisia, menneitä ja nykyisiä lätkätähtiä.

Joillakin aloilla sentään esiintyy tasaisempaa jakautumista. Poliitikot, näyttelijät, laulajat, hiihtäjät, taitoluistelijat, tenniksenpelaajat, muutamia mainitakseni. Mutta esimerkiksi 118 Nobelin kirjallisuuspalkinnon voittaneesta vain 16 on ollut naisia. Viimeisten kolmen vuosikymmenen aikana heitä on ollut sentään kymmenen, ensimmäisten 90 vuoden aikana siis vain kuusi.

Itse olen tehtävissäni pyrkinyt lieventämään tätä epäsuhtaa. Kun tein teematehtävän maa-joukkuejalkapalloilijoista, yritin mahdollistaa siihen suurin piirtein yhtä monta helmariä kuin huuhkajaa. Olen laatinut tehtäviä, joissa on teemasanoina pelkästään naisia: Nobel-kirjailijoita, taiteilijoita, näyttelijöitä jne. Julkaisuaan odottaa kryptotehtävä, jonka kaikki 33 vaakasanaa ovat teemasanoja, kaikki naisia.

Antti Parkkinen

antti.parkkinen@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:

www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/